

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33532
Nom	Sociologia de la desviació social
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau de Treball Social	Facultat de Ciències Socials	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau de Treball Social	31 - Sociologia de la Desviació Social	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
RAMIREZ GARCIA, JOSE MIGUEL	330 - Sociologia i Antropologia Social

RESUM

Aquesta assignatura té com a principal objectiu el de possibilitar una primera aproximació a la complexa realitat de la desviació social i del delictes en les societats contemporànies, especialment en les occidentals, però atenent als diferents mecanismes globalitzadors en marxa. Aquest objectiu implica tenir en compte (no sols com a necessitat política i pràctica, sinó també teòrica i analítica), els processos de definició social de la normalitat, la generació de conflictes i la capacitat integradora de l'ordre social que funciona mitjançant mecanismes de control formal i informal cada vegada més centrats en disciplines de modulació de les subjectivitats.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Aquesta assignatura està inclosa en el Mòdul Optatiu Interculturalitat, Cooperació i Exclusió Social. La persona que trie aquest mòdul ha de cursar també les següents assignatures com a oferta agrupada:

- Treball Social, Immigració i Interculturalitat
- Treball Social i Cooperació Internacional per al Desenvolupament
- Antropologia dels Grups Ètnics i Culturals
- Dret Penitenciari
- Psicologia Social de la Inadaptació

Encara que no és un requisit imprescindible, es recomana haver cursat l'assignatura

COMPETÈNCIES

1311 - Grau de Treball Social

- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguem transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat per a ajudar les persones perquè siguen capaces de manifestar les necessitats, punts de vista i circumstàncies.
- Capacitat per a actuar en la resolució de les situacions de risc amb les persones, així com per a les pròpies i les dels col·legues de la professió.
- Capacitat per a administrar i ser responsable, amb supervisió i suport, de la pròpia pràctica dins de l'organització.
- Capacitat per a preparar i participar en les reunions de presa de decisions a fi de defensar millor els interessos de les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats.
- Capacitat per a establir i actuar per a la resolució de situacions de risc prèvia identificació i definició de la seua naturalesa.
- Capacitat per a contribuir a l'administració de recursos i serveis col·laborant amb els procediments implicats en l'obtenció, supervisant la seua eficàcia i assegurant la seua qualitat.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

R.A.-21. Reconeix les interdependències entre la construcció social de la normalitat i de la desviació, així com distingeix les diferències analítiques entre els conceptes *desviació social*, *delicte* i *exclusió social*.

R.A.-22. Identifica les distintes teories sociològiques que han analitzat la desviació social i les estratègies d'intervenció (nivell d'aplicació polític-pràctic) derivades de cadascuna d'elles.

R.A.-23. Sap emmarcar els canvis produïts en el terreny del control social, tant formal com informal, en el seu context social i històric amb la finalitat de visibilitzar els vincles entre la generació de conflictes i la capacitat integradora de l'ordre social.

R.A.-24. Distingeix les diferències entre les diverses fonts estadístiques i les enquestes que subministren dades sobre la desviació social i el delicte, especialment entre les enquestes d'autoinculpació i les enquestes de victimització.

R.A.-25. Està capacitat/ada per a analitzar les causes estructurals de la desviació social i del delicte, fent referència a pautes de desigualtat social i estratificació en funció del gènere, la generació i la classe social.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. L'OBJECTE D'ANÀLISI DE LA SOCIOLOGIA DE LA DESVIACIÓ SOCIAL

Una disciplina que cerca el seu objecte. La interdependència entre la definició social de la normalitat i de la desviació. Desviació, delicte i exclusió social: diferències terminològiques. Principals perspectives teòriques sociològiques i anàlisi de la desviació social: els debats contemporanis de més relleu.

2. ELS PROCESSOS DE CONTROL SOCIAL

Estat i control social. El control formal: trets generals de la instància judicial i la instància policial. El control informal: característiques generals i tipologia de les institucions totals. Processos moderns de normalització i institucionalització del tancament. Presó i disciplina social: del càstig a la reinserció social. Alternatives penals. Instàncies informals de control i disciplina social. Control social i vigilància electrònica: noves formes, nous dispositius.

3. EL MESURAMENT DE LA DESVIACIÓ SOCIAL I EL DELICTE

El problema de la mesura de la desviació i del delicte. Tipologia sociològica del delicte. Els delictes sense víctimes. Les fonts oficials. Les enquestes d'autoinculpació, les enquestes de victimització. La nova victimologia i els drets de les víctimes. Valors socials i procés de victimització. La relació equívoca entre la inseguretat ciutadana i les taxes de delinqüència registrades: opinió pública, mitjans de comunicació de masses i noves tecnologies.

4. DIMENSIONS SOCIALS DE LA DESVIACIÓ SOCIAL I EL DELICTE

Desviació, delinqüència i classe social. Capitalisme global i delictes econòmics. Desviació, delinqüència i gènere. Violència de gènere i models de control social en transformació. Desviació, delinqüència i generació. Delinqüència juvenil, etiquetatge i conflicte social. La delinqüència global organitzada: espais opacs i mercat del crim. La visibilitat del delicte, els processos de desigualtat social i la eficàcia del control social.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	7,50	0
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa.

Debats i discussions participatives.

Activitats de tipus expositiu: exposicions teòriques, seminaris, presentació de treballs.

Treball col·laboratiu/treball en equip de les/dels estudiants. Elaboració de mapes conceptuals i quadres sinòptics.

Tutorització individual, grupal o virtual.

AVALUACIÓ

L'avaluació es durà a terme de forma acumulativa i ponderada mitjançant els següents instruments:

-PROVA ESCRITA DE RESPOSTA OBERTA per a comprovar la capacitat d'expressió escrita, l'organització d'idees, la capacitat d'aplicació, l'anàlisi i la creativitat. Tindrà una ponderació entre 0.0 i 60.0 en la nota mitjana global.

-AVALUACIÓ DE PROJECTES O TREBALLS ACADÈMICS. Consistirà en la realització d'un treball ample en equip dirigit a fomentar el desenvolupament de capacitats de recerca i selecció d'informació, organització i pensament crític. Tindrà una ponderació entre 0.0 i 40.0 en la nota mitjana global.

L'Activitat Formativa Complementària aprovada per la CAT programada per al curs per a l'itinerari/menció Interculturalitat, cooperació i exclusió social, forma part de l'avaluació i és activitat avaluable i es considera una de les activitats formatives de Treball Autònom de l'Estudiant.

Els/les estudiants que no obtinguen l'aprobat de l'assignatura en la primera convocatòria, podran presentar-se a la segona seguint també aquests criteris. En la segona convocatòria no caldrà repetir els projectes o treballs acadèmics ja realitzats al llarg del quadrimestre.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Bauman, Zygmunt y David Lyon, Vigilancia líquida. Barcelona: Paidós, 2013
- Bergalli, Roberto, Iñaki Rivera Beiras y Gabriel Bombini (comp.), Violencia y sistema penal. Buenos Aires: Del Puerto, 2008.
- Castel, Robert, La discriminación negativa: ¿ciudadanos o indígenas? Barcelona: Hacer, 2010.
- Sassen, Saskia, Expulsiones. Brutalidad y complejidad en la economía global. Madrid: Katz, 2015.
- Taylor, Ian; Paul Walton y Jock Young, La nueva criminología. Contribución a una teoría social de la conducta desviada. Buenos Aires Madrid: Amorrortu, 2007.
- Agencia Europea de Derechos Fundamentales - FRA
http://europa.eu/legislation_summaries/human_rights/fundamental_rights_within_european_union/l14169_en.htm
- Centro de Investigaciones Sociológicas CIS
<http://www.cis.es/cis/opencms/ES/index.html>
- Instituto Nacional de Estadística - INE
<http://www.ine.es/>

- Ministerio del Interior
<http://www.interior.gob.es>
- Oficina Europea de Estadística - EUROSTAT
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>

Complementàries

- Bentham, Jeremy, El Panóptico. Madrid: La Piqueta, 1989 (e.o. 1791).
- Bustos Ramírez, Juan y Elena Larrauri Pijoan, Victimología: presente y futuro (Hacia un sistema penal de alternativas). Barcelona: PPU Publicaciones Universitarias, 1993.
- Deleuze, Gilles, Post-scriptum sobre las sociedades de control, Conversaciones. Valencia: Pre-Textos, pp. 277 286, 1999.
- Foucault, Michel, Vigilar y castigar: el nacimiento de la prisión. Madrid: Siglo XXI, 2005 (e.o. 1976).
- Fundación FOESSA, Análisis y perspectivas 2014: Precariedad y Cohesión Social. Madrid: Fundación FOESSA - Cáritas, 2014.
- Garrido Genovés, Vicente y Nieves Abarca, Crímenes exquisitos. Barcelona: Versátil , 2012.
- Giner, Salvador, Emilio Lamo de Espinosa y Cristóbal Torres, Diccionario de sociología. Madrid: Alianza, 2006.
- Lamo de Espinosa, Emilio, Delitos sin víctima. Orden social y ambivalencia moral. Madrid: Alianza, pp. 13 46, 1989.
- Matza, David, El proceso de desviación. Madrid: Taurus, pp. 181 - 223, 1981 (e.o. de 1969).
- Torrente, Diego, Desviación y delito. Madrid: Alianza, 2001.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern